

En budget för tillväxt?

Karl Harmenberg

14 oktober 2024

karlharmenberg.com

Europeisk tillväxt

Norsk tillväxt

En budget för tillväxt?

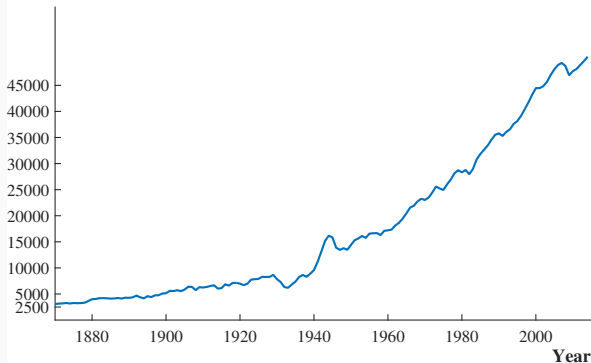
Pythonkod för att reproducera alla resultat:

<https://github.com/karlharmenberg/bnp2024>

Europeisk tillväxt

Tillväxt i utvecklade länder

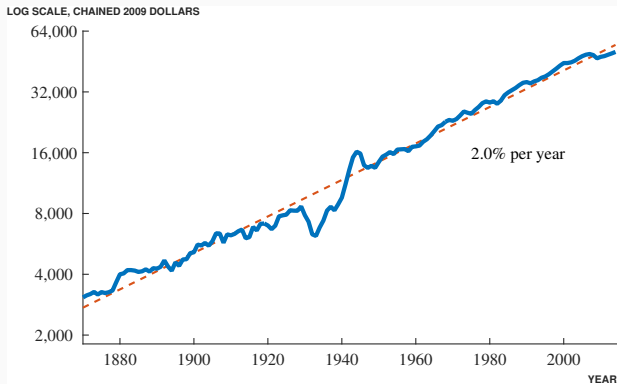
Per Capita GDP
(2009 dollars)

Real BNP per capita, USA

“The Facts of Economic Growth” (Jones 2016)

Tillväxt i utvecklade länder

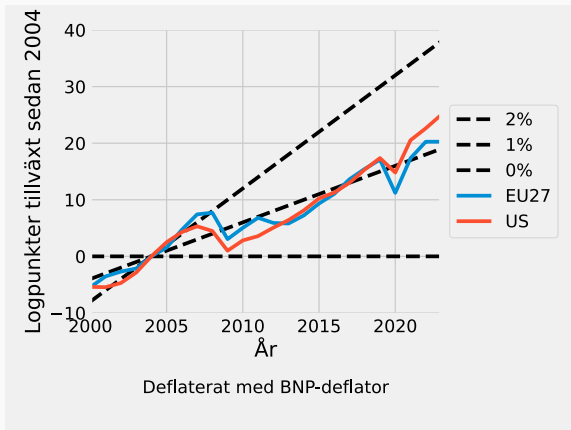
Log(Real BNP per capita), USA

“The Facts of Economic Growth” (Jones 2016)

Är två procent tillväxt en naturlag?

- Nej, så klart inte. Tillväxt är ett modernt fenomen. Senaste tjugo åren har tillväxten varit betydligt lägre.
- Framtiden:
 - Lägst hängande frukterna plockade?
 - Teknologisk revolution med AI?
- Är hög BNP-tillväxt eftersträvansvärt?
 - Målet är ett bra samhälle och förbättrad livskvalitet (samt ekologiskt hållbart). En del av ökat välstånd: mer fritid, inte minst som andel av livslängden.
 - I praktiken: ökad produktivitet \rightsquigarrow ökat välstånd.

Europeisk tillväxt och amerikansk tillväxt

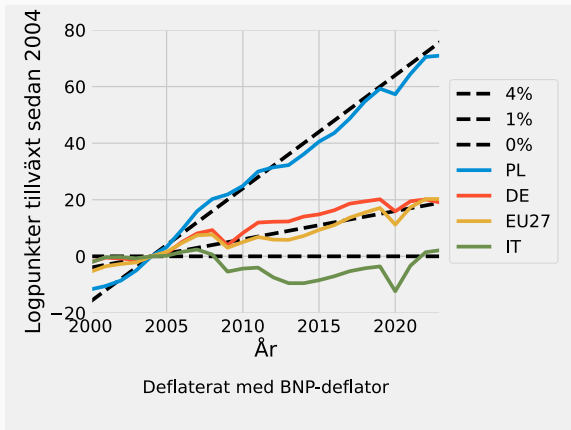
USA och Europa har haft (våldigt) liknande tillväxt.

*“Across different metrics, a wide gap in GDP has opened up between the EU and the US, driven mainly by a more pronounced slowdown in productivity growth in Europe.
(p. 1)”*

- Det här är fel.
- Sedan länge är BNP per capita högre i USA ($\approx 30\%$ PPP).
- Den högre *tillväxten* i USA beror på befolkningstillväxt.¹

¹“The gap has widened less on per capita basis as the US has seen faster population growth /.../ in PPP terms, it has risen from 31% in 2002 to 34% today. (p. 8)”

Europeisk tillväxt

Stora variationer inom Europa.

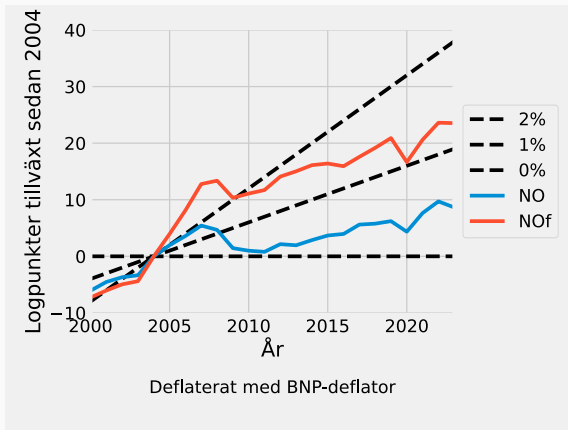
The EU Miracle: When 75 Million Reach High Income

Fakta: USA och Europa

1. USA och Västeuropa har haft en tvåprocentig tillväxt i BNP per capita de senaste hundra åren.
2. De senaste tjugo åren har USA och Europa haft enprocentig tillväxt i BNP per capita.
3. USA och Europa har haft väldigt lik tillväxt i BNP per capita de senaste tjugo åren.
4. Tillväxten varierar stort inom Europa. Östeuropa har hög tillväxt, Sydeuropa låg tillväxt, och nordeuropeiska länder har haft en tillväxt nära medelvärdet.

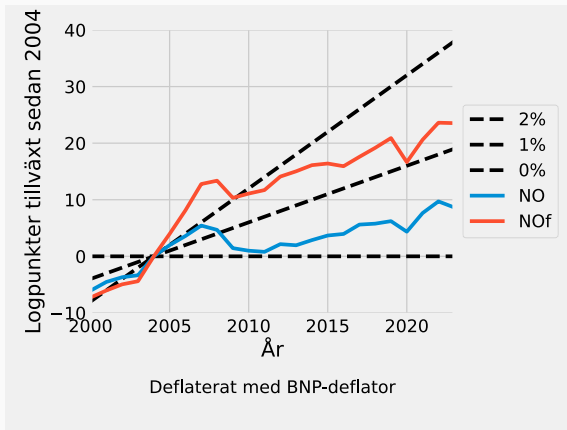
Norsk tillväxt

Norsk tillväxt sedan 2004

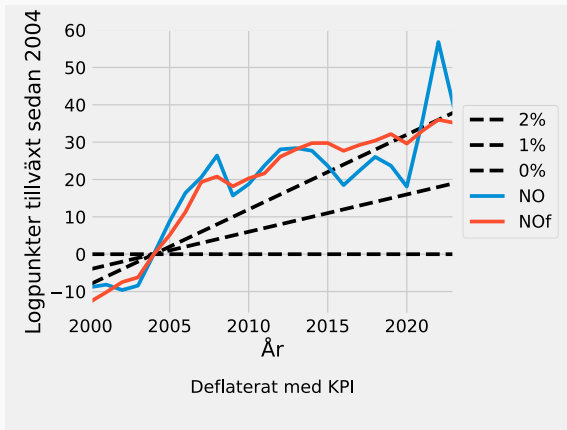
- NOF = Fastlandsnorge
- Perspektivmeldingen 2021: 1,1 % per år 2020-2060.
- Perspektivmeldingen 2024: 0,7 % per år 2024-2060.

Norsk tillväxt sedan 2004

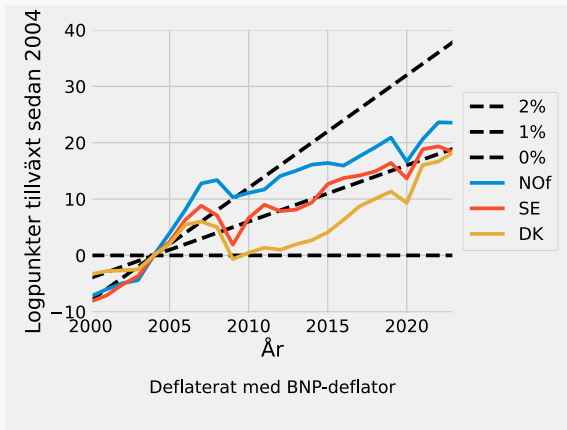
- Deflaterat med BNP-deflator \sim fysisk produktivitet
 - Alternativ: köpkraftsjusterat med KPI
 - För andra länder, liten skillnad. För Norge: stor skillnad.

Norsk tillväxt sedan 2004

- Deflaterat med KPI ~ köpkraft. Högre tillväxt än BNP-deflaterat pga högre priser på exportvaror (olja).
- Liknande utveckling för Norge och Fastlandsnorge.
 - Hypotes: oljenära sektorer på fastlandet viktiga + “rents”?

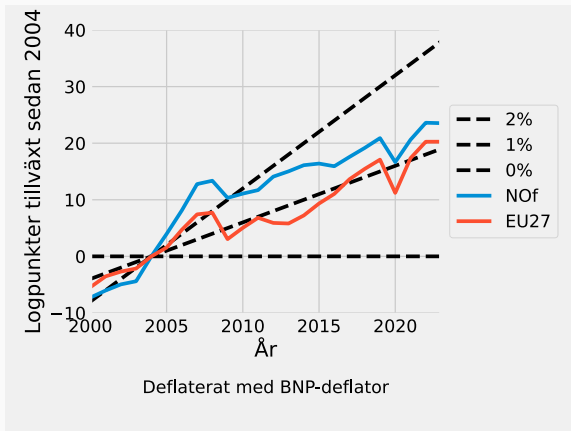
Norsk tillväxt i skandinaviskt sammanhang

- Fastlandsnorge har samma tillväxt som Sverige och Danmark.

Deflaterat med KPI

Norsk tillväxt i europeiskt sammanhang

Deflaterat med KPI

1. Fastlandsnorge har haft en tillväxt nära medelvärdet för Europa de senaste tjugo åren.
2. Köpkraftsjusterad BNP per capita för Fastlandsnorge har haft en tvåprocentig tillväxt de senaste tjugo åren.

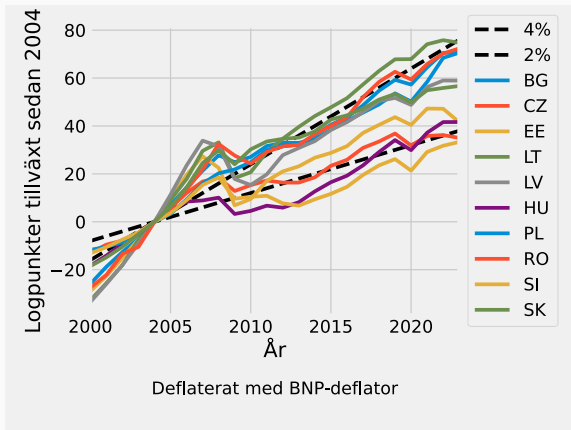
En budget för tillväxt?

En budget för tillväxt?

- Samma tillväxt i Europa, USA, Skandinavien och Norge de senaste tjugo åren.
 - Politik spelar roll, se på Sydeuropa.
- Viktigt: humankapital, innovation, kapital, företagande, attraktivt land att bo och verka i.
- Industripolitik?
 - Viktigare än att välja vinnare är att avveckla misslyckade industrisatsningar.
- Orealistiskt att ett litet land är världsledande på många fronter. Behöver inte vara det (geopolitik på europeisk nivå).
 - Cuddly capitalism vs. cut-throat capitalism.
 - Små talens lag: ha tur! (jmf Danmark/Novo Nordisk/Ozempic)

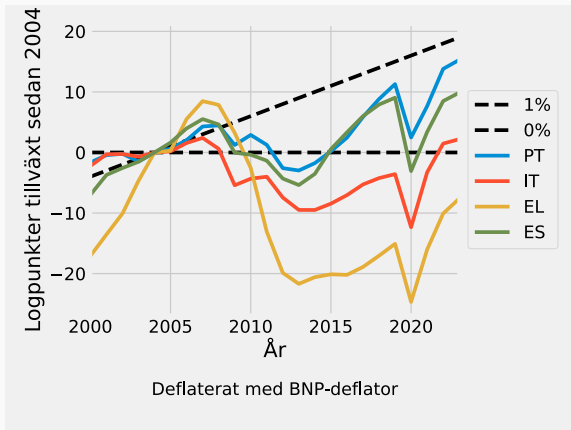
Takk!

Tillväxt i forna kommunistländer

Hög tillväxt bland forna kommunistländer. [Tillbaka](#)

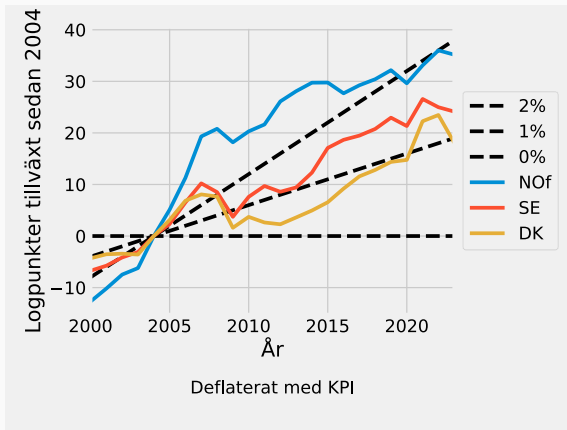
Tillväxt i "PIGS"

Låg tillväxt i Sydeuropa.

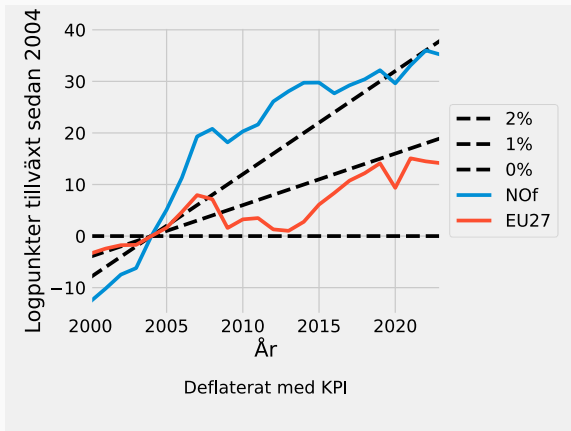
[Tillbaka](#)

Norsk tillväxt i skandinaviskt sammanhang

- Fastlandsnorge har samma starkare tillväxt än Sverige och Danmark, köpkraftsjusterat.

Norsk tillväxt i europeiskt sammanhang

Tillbaka